

SAKSFREMLEGG

Saksnummer: 16/1561-1
Arkiv: U40
Saksbehandler: Jørgen Kristoffersen
Sakstittel: JUSTERING GRENSE - NASJONAL LAKSEFJORD

Planlagt behandling:

Formannskapet

Administrasjonens innstilling:

Formannskapet ber administrasjonen utrede muligheten for justering av grensen for nasjonal laksefjord slik at planlagt lakseslakteri ved Langnes blir liggende utenfor grensen, samtidig som arealet på nasjonal laksefjord utvides og vernet for villaksen styrkes.

Saksutredning:

Vedlegg: Ingen

Andre saksdok.: Ingen

Bakgrunn:

Altafjorden fikk i 2007 formell status som nasjonal laksefjord sammen med 51 andre fjorder. Hensikten med etablering av nasjonal laksefjorder er å beskytte villaksen mot negative påvirkninger fra laks i oppdrettsanlegg. Med negative påvirkninger menes genetisk påvirkning og lakselus.

I perioden 1989 – 2007 hadde også Altafjorden et vern i forhold til villaks gjennom ordningen med midlertidig sikringssone.

I tilknytning til stortingets vedtak om nasjonale laksefjorder ble det også vedtatt at ordningen skulle evalueres senest ti år etter at ordningen ble etablert.

Styringsgruppen for nasjonale laksevasdrag og nasjonale laksefjorder besluttet å gjøre en midtevaluering. Denne ble gjennomført i 2012, med Mattilsynet som oppdragsgiver og Havforskningsinstituttet med bistand fra NINA og direktoratet for Naturforvaltning som utførende.

Midtevalueringen er basert på data hentet fra overvåkningsprogram for perioden 2004 – 2012 som har hatt til hensikt å:

1. Skaffe data for å kunne evaluere effekten av nasjonale laksefjorder med hensyn til infeksjonspresset fra lakselus.
2. Foreta en nasjonal overvåkning av intensitet og om mulig kartlegge konsekvenser av lakselusinfeksjon på vil laksefisk.

Midtevalueringen er gjort med basis i data fra Altafjorden og 8 andre nasjonale laksefjorder, og evaluert opp mot dobbelt så mange lokaliteter uten arealvern.

Noen konklusjoner fra midtevalueringen:

- Altafjorden kommer i kategorien små verneområder
- Effekten av små verneområder er sterkt avhengig av produksjonsmønsteret i nærområdet. Små verneområder/laksefjorder er områder hvor avstanden mellom verneområde og oppdrettsanlegg er mindre enn 30 km.
- Strømmen i Altafjordsystemet er mer effektiv til å spre lakseluspartikler enn sammenlignbare fjordsystemer.
- Områdevern fra store laksefjorder virker og gir best beskyttelse for villaksen.

Miljødirektoratet jobber nå med evalueringen som skal legges fram for Stortinget i 2017.

Administrasjonen har vært i kontakt med direktoratet for å få avklart hvilken rolle kommunen vil få i evalueringen.

Direktoratets tilbakemelding er at dette er en rent vitenskapelig evaluering hvor kommunene ikke blir involvert. Evalueringen skal vurdere om tiltakene som forvaltningen har iverksatt er riktige og tilstrekkelige, og inkluderer oppfølging av St.prp.32 om « Vern av villaksen og ferdigstilling av nasjonale laksefjorder», og regjeringens strategi for miljømessig bærekraftig havbruksnæring.

Samtidig slår direktoratet fast at det ikke ligger i mandatet å foreslå eventuelle endringer i ordningen med nasjonale laksefjorder – selv om evalueringen skulle tilsi det.

LANGNES

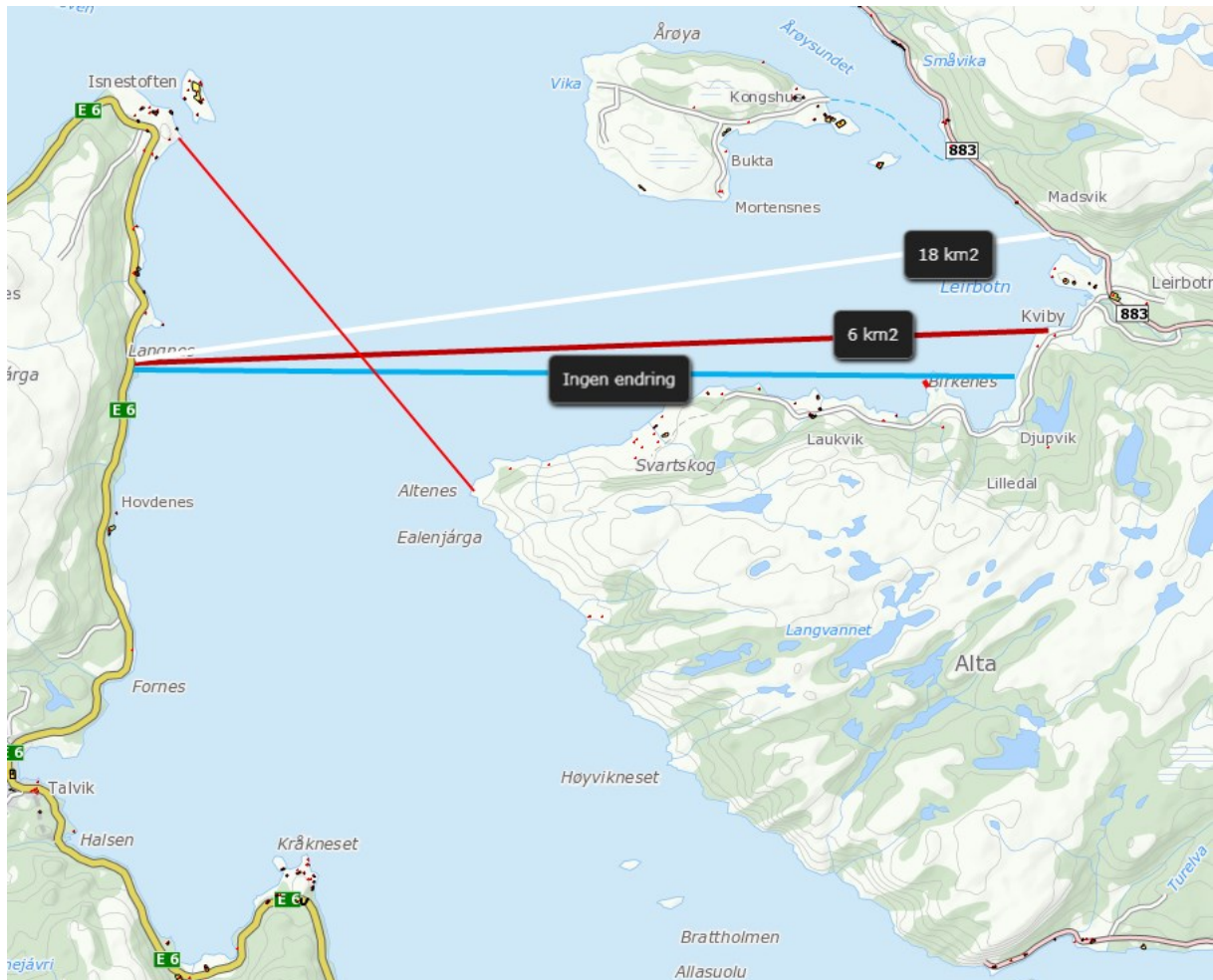
Cermaq, NRS og Grieg har engasjert ekstern ekspertise for å avklare lokalisering av et eventuelt felles slakteri i Vest-Finnmark.

Selskapene har gitt en kravspesifikasjon til etableringsstedet – hvor blant annet krav til ventemerde og krav til slakting av klinisk syk fisk er i kategorien «ufravikelige krav».

I forhold til nasjonal laksefjord er det ikke tillatt å føre inn klinisk syk fisk til slakting. For Alta er dette et krav som kan gjøre etableringen av et felles slakteri umulig – med den konsekvens at 2 – 300 arbeidsplasser står på spill.

Den store utfordringen er derfor hvordan Alta kommune kan komme på banen i forhold til å justere grensen for nasjonal laksefjord, til beste for både arbeidsplasser og hensynet til villaksen.

I skissen nedenfor er det vist 3 ulike alternativer for justering av grensen – hvor Langnes i alle alternativene er utenfor grensen for nasjonal laksefjord og hvor størrelsen på nasjonal laksefjord økes med henholdsvis 6 km² og 18 km².

Vurdering:

Alta kommune har gjennom en årrekke hatt et betydelig engasjement i forhold til nasjonale laksefjorder og nasjonale laksevasdrag. Altaelva er en av verdens beste lakselver og betyr mye for bolyst, trivsel, verdiskaping og merkevarebygging for Altasamfunnet.

Med dette som utgangspunkt har Alta kommune tatt initiativ til igangsetting av et stort FOU-prosjekt med målsetting om å øke kunnskapen tilknyttet blant annet smoltens utvandring fra Altaelva, rømming og gjenfangst av rømt oppdrettsfisk samt felles beredskap. Dersom

finansieringen av prosjektet lar seg løse, vil de første svarene på sentrale problemstillinger kunne foreligge allerede mot slutten av 2016.

Dagens grense for nasjonal laksefjord er en utfordring for etablering av slakteri på Langnes. Lykkes man med å få til etablering på Langnes vil dette bety et stort antall nye arbeidsplasser til Alta som nevnt foran. I motsatt fall står vi i fare for å miste 70 -100 arbeidsplasser, som er direkte knyttet til dagens slakteri på Simanes.

Ettersom pågående evaluering ikke har som mandat å foreslå endringer av grensen for nasjonal laksefjord – vil verdifull tid kunne gå tapt ift slakteri ved Langnes.

Midtevalueringen slår fast at større laksefjorder gir villaksen bedre vern.

Med utgangspunkt i at større laksefjorder kan gi bedre vern – og samtidig kunne bidra ny et betydelig antall nye arbeidsplasser, anbefaler Rådmannen at det igangsette en prosess for vurdering av om grensen kan justeres – og på den måten skape en vinn – vinn situasjon, både for villaks og næringsutvikling.

Alta, 31.03.2016

Bjørn-Atle Hansen
Rådmann

Oddvar Konst
Kommunalleder

Jørgen Kristoffersen
Saksbehandler